

Số: 83 /CV-VASEP

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 01 tháng 11 năm 2022

V/v Báo cáo các khó khăn, vướng mắc tác
động tới năng lực SX XK & sức cạnh tranh
của DN thủy sản cuối năm 2022 & 2023

Kính gửi: Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan

Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam (VASEP) cùng các doanh nghiệp (DN) thành viên chân thành cảm ơn Bộ trưởng và lãnh đạo Bộ NNPTNT đã luôn quan tâm, hỗ trợ VASEP và các DN thủy sản trong tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc cho các hoạt động sản xuất kinh doanh và cải thiện môi trường kinh doanh thời gian qua.

Mặc dù năm 2022 là một năm có nhiều biến động và khó khăn đối với ngành XNK thủy sản, nhưng XK thủy sản đã có sự phục hồi và phát triển đáng kể, đạt kim ngạch 9,5 tỷ USD tính đến hết tháng 10/2022, tăng 34% so với cùng kỳ năm ngoái.

Dự kiến đến cuối tháng 11/2022, XK thủy sản Việt Nam sẽ đạt hơn 10 tỷ USD - mốc kỷ lục của ngành thủy sản Việt Nam sau hơn 20 năm tham gia vào thị trường thế giới. Với nỗ lực và kết quả đó, dự kiến năm 2022, XK thủy sản Việt Nam sẽ cán đích gần với con số 11 tỷ USD (tăng 25% so với năm 2021), chiếm 3% tổng XK hàng hoá của Việt Nam.

Tuy nhiên, ngay khi bước vào Quý 4/2022, qua phản ánh của DN thành viên, Hiệp hội nhận thấy đã xuất hiện một số thách thức có tác động lớn, gây khó khăn và kìm hãm sự phát triển của ngành sản xuất, kinh doanh thủy sản từ quý cuối năm 2022 và cho năm 2023 tới. Hiệp hội xin tổng hợp và báo cáo Bộ trưởng một số vấn đề như sau:

1. Vướng mắc trong cắt – giảm hạn mức tín dụng cho vay của các Ngân hàng Thương mại (NHTM): Từ giữa năm 2022 đến nay và đặc biệt trong thời điểm hiện tại, nhiều chi nhánh của các NHTM tại các địa phương đã cắt giảm mạnh tín dụng với các DN thủy sản mặc dù hạn mức tín dụng của nhiều DN mới chỉ giải ngân được 60-80% nhưng không được giải ngân, khiến nhiều DN lớn có nhu cầu vốn nhiều không đủ tiền để thu mua nguyên liệu thủy sản, vật tư cho sản xuất, DN phải hoạt động cầm chừng, ảnh hưởng đến tăng trưởng và xuất khẩu của ngành. Thậm chí có DN đang triển khai các dự án sản xuất thủy sản đã phải ngừng thi công.

Các Doanh nghiệp vẫn nhận thức rằng trong hoàn cảnh hiện nay điều hành chính sách tiền tệ, tín dụng là trên cân đối chung nhằm ổn định kinh tế vĩ mô, tuy nhiên với hoạt động sản xuất và xuất khẩu thủy sản trong năm 2022 có sự tăng trưởng mạnh một cách bất ngờ ở giai đoạn đầu năm nên Doanh nghiệp khó tự cân đối nguồn vốn tăng nếu không có sự điều chỉnh tăng nguồn tín dụng từ ngân hàng, giúp các Doanh nghiệp tiếp cận tín dụng, duy trì tốc độ tăng trưởng trong hoạt động xuất khẩu.

2. Thách thức và chi phí tuân thủ xử lý môi trường:

(1) Theo QCVN hiện hành và cả dự thảo QCVN sắp ban hành của Bộ Tài nguyên-Môi trường, nước thải từ ao nuôi thủy sản tập trung đang bị áp vào chung QCVN về nước thải công nghiệp, trong khi chăn nuôi lại có quy chuẩn riêng. Các tiêu chuẩn nước thải công nghiệp thật sự không phù hợp cho NTTS, là mức yêu cầu đặt ra các thách thức lớn trong xử lý nước thải nông nghiệp nói chung, nuôi trồng thủy sản nói riêng, một cách không cần thiết và giảm tính cạnh tranh của nông nghiệp Việt Nam.

(2) Theo dự thảo QCVN nước thải công nghiệp (bãi bỏ QCVN-11/2015 về nước thải chế biến thủy sản) thì quy định về ngưỡng chỉ tiêu phospho đối với nước thải chế biến thủy sản sau

xử lý đang quá thấp (*chỉ 4-6ppm, so với mức 20ppm của QCVN-11/2015*) và chưa xét đến yếu tố đặc thù của ngành cũng như hiện hữu chưa có giải pháp công nghệ để đáp ứng đặc thù nước thải của thủy sản (phospho hữu cơ đầu vào cao). DN thủy sản đang gặp thách thức lớn và chưa tìm ra được công nghệ xử lý.

3. Thiếu lao động và thách thức cho việc đảm bảo năng lực sản xuất, cung ứng hàng hóa cho thế giới: Hiện nay tại các tỉnh sản xuất thủy sản tập trung, tình trạng thiếu lao động làm việc trong các nhà máy cũng là một quan ngại với cộng đồng DN. Việc này gây sức ép lớn đến các DN, ảnh hưởng đến tiến độ, cam kết giao hàng và khó khăn để gia tăng công suất.

Trước các khó khăn, bất cập nhận diện nêu trên, Hiệp hội xin báo cáo Bộ trưởng và kiến nghị như sau:

- Kiến nghị Ngân hàng Nhà nước có chỉ đạo với các NHTM tạo điều kiện cho các DN thủy sản tiếp tục được tiếp cận nguồn vốn vay bình thường trong giai đoạn mà XK thủy sản đang trên đà phục hồi và tăng trưởng như hiện nay và năm tới 2023. Chúng tôi cũng kính mong Chính Phủ, Bộ NNPTNT và Ngân hàng Nhà nước xem xét và có giải pháp nâng mức tín dụng cho ngành nói chung và xuất khẩu thủy sản nói riêng
- Kiến nghị Chính Phủ có biện pháp hỗ trợ để bình ổn giá các loại vật tư đầu vào cho nuôi thủy sản, đặc biệt là giá thức ăn, con giống nuôi thủy sản, giá năng lượng cho khai thác; điều chỉnh tỷ giá đồng USD linh hoạt phù hợp, có lợi hơn đối với xuất khẩu; giảm chi phí logistic trong nước.
- Kiến nghị về quy chuẩn nước thải công nghiệp với ngành thủy sản: *i)* có một Quy chuẩn nước thải riêng & phù hợp cho nuôi trồng thủy sản; *ii)* chỉnh sửa các quy định, đặc biệt là chỉ tiêu phosphor, tại QCVN đang dự thảo cho nước thải chế biến thủy sản phù hợp với điều kiện thực tế, khả năng công nghệ, yếu tố đặc thù ngành và thông lệ khu vực tại các nước tương đương về kinh tế xã hội.
- Kiến nghị về vấn đề thiếu lao động:
 - + Cho quỹ đất để các DN xây dựng nhà ở cho công nhân, gia tăng phúc lợi xã hội;
 - + Quy hoạch khu công nghiệp-đô thị cần xem xét đến vấn đề nhà ở công nhân và hạ tầng xã hội gắn liền với khu công nghiệp;
 - + Xây dựng hệ thống giao thông nông thôn nhanh hơn vừa phục vụ cho nông nghiệp vừa giúp lao động nông thôn đến các nhà máy làm hàng ngày;
 - + Phần lớn DN nông-thủy sản còn ảnh hưởng cao của tính mùa vụ và người nông dân cũng ảnh hưởng thời vụ, nên Bộ Luật Lao động cần xem xét cho phép lao động các ngành làm bán thời gian nhiều hơn để vừa giải quyết tốt lao động thời vụ của các DN vừa giải quyết công ăn việc làm, xóa đói giảm nghèo cho nông dân.

Hiệp hội xin báo cáo đến Bộ trưởng. Kính chúc Bộ trưởng sức khỏe!

Trân trọng cảm ơn và kính chào./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- BCH và BKT HH;
- VPĐD HH tại Hà Nội;
- Lưu VPHH.

TUQ. CHỦ TỊCH HIỆP HỘI

TỔNG THƯ KÝ

